

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerne zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 154.

V Ljubljani, v petek 10. julija 1885.

Letnik XIII.

Nemčurska demonstracija v Trziči.

Iz Trziča, 8. julija.

„Gründungsfest“ Trziške „Ortsgruppe“ nemškega „Schulvereina“ je sicer minul, ali duhovi niso se še poglobili, in kakor vsaka veliko-nemška demonstracija med Slovenci, bo menda tudi ta pred sodnijo našla svoj zaključek. Vsak le vpraša: čemu je bilo vsega tega treba? Trziški gospodje naj bi bili rajše osnovali društvo za stavo mostú ali druge občekoristne naprave. Čemu li nemški „Schulverein“? Saj je šola Trziška nemška, kolikor po okoliščinah nemška le biti more, in če bo kdaj v Trziči toliko za šolo godnih nemških otrok, kolikor jih postava zahteva, dobili bodo gotovo nemško šolo, zato je oskrbljeno postavno. Pa če v Trziči že mora biti „ortsgruppe“, ali je je bilo treba z onečesčenjem dni Gospodovih vpeljati? Gospodje udje društva naj bi se bili med seboj razveseljevali po svoje, nas neude pa naj bi bili pri miru pustili. S pruskimi trobojnicami pa so žalili avstrijski (narodni), z družimi djanji verski naš čut.

Že prihod gostov in njih sprejem motila sta glavno službo Božjo. Pri nas je glavna služba Božja ob nedeljah ob 10. uri. Ker v bližini nimajo nikjer 10. maše, pride k nam iz domače in sosednjih fara silo veliko ljudi k 10. maši; vsi ti razun Lomljanov morajo priti po trgu v cerkev. Kteri prezgodaj pridejo, na trgu malo postojé in počakajo, dokler jih ob 3/4 10 veliki zvon ne zakliče k službi Božji. V nedeljo 28. junija je bilo prišlo posebno veliko ljudi, vsi so stali na trgu, ter ogledovali razne zastave, ker kaj tacega se ne vidi vsak dan. Ura vdari 3/4 10, zvon oglasi se vabeč k službi Božji; ali kakor nalašč ravno zdaj počí tudi možnar oznanujoč prihod Ljubljanskih gostov. Zastonj je bil zvonov glas, pok možnarjev je potegnil vse za seboj k slavoloku gledat sprejem gostov. Točno ob 10. začela se je služba Božja, ali ljudi ni bilo k maši in strel od sv. Jožefa je naznanjal, kje da so. Streljalo je do konca pridige. Ljudi pa tudi potlej ni bilo v cerkev, saj je bilo vse zamujeno.

Državna postava pravi: „Ferner muss an den Festtagen was immer für einer Kirche oder Religionsgenossenschaft während des Hauptgottesdienstes in der Nähe des Gotteshauses Alles unterlassen werden, was eine Störung oder Beeinträchtigung der Feier zur Folge haben könne.“ Da je bila glavna služba Božja ta dan v Trziči motena je najbolj jasno spričevala prazna cerkev. Učencev iz vsakdanje in obrtnijske šole ni bilo prav nič, družih ljudi komaj tretjina v cerkvi. Radi pripoznamo, da vnaniji gosti niso krivi tega dogodka, saj njim ni treba vediti krajnih razmer in kdaj se v Trziči začne Božja služba; ali g. župan bi bil moral to vediti in vse tako vrediti, da bi se sprejem gostov bil vršil pred ali potlej, ne pa med službo Božjo.

Toda Trzičani so hotli svojim gostom pokazati, da niso le nemški, temuč tudi liberalni, in bil je to prvi očitni poskus, kaj se med službo Božjo opraviti dá. Poskus se je dobro sponesel; verni Trzičani pa z glavo zmajujejo, misleč: kaj bo! kaj bo? kam bo to prišlo? Nad 100 je bilo menda gostov ali nobenega teh ni bilo videti tudi na sv. Petra in Pavla praznik v cerkvi. Saj, tako se sploh pripoveduje, nad tem so se priprosti ljudje zelo pohujševali; kajti naši Rotarji bi nikoli ne bili verjeli, da so tudi na Kranjskem cela društva taka, ki ob praznikih v cerkev ne hodijo, ko bi tega zdaj sami ne bili videli. Za to pa tudi novi „ortsgruppi“ nihče ne prepisuje posebnega vspeha, kajti stari Trzičani so djali: „Auf Gott vertraut, ist wohl gebaut.“

Pastirski list avstrijskih nadškofov in škofov.

(Dalje.)

Ne kaj bolji od popolne nevere je vnmarnost v veri, enako cenjenje vseh vér, ali indiferentizem. V našem slabovernem času je med vsemi družbinskimi vrstami, zlasti med tako imenovanimi olikanimi stanovi, mnogo razširjeno mnenje, da na veri in kar ona uči, je malo ležeče. Nravno vedenje,

pravijo, je glavna stvar. Če je človek proti drugim ljudem pošten in doberljiv, če svoje dolžnosti kot državlján zveto spolnuje, potem se ne vpraša za njegove verske misli in nazore. Če je bolj ali manj veren, če je te ali une vere, jim je vse eno.

Kaj pravite, verni katoličanje k takim naukom, ki se dandanes v pogovorih, v dnevnikih in knjigah glasno in odkrito kakor raz strehá oklicujejo? Kako? to naj bi bilo vse eno, naj kdo v verskih stvaréh, t. j. v zadevah, ki se tičejo najvišjih in najvažnejših vprašanj človeštva, to ali ono misel imá, da se kdo k tej ali oni veri pripoznava? Bog pošlje svojega Edinorojenega na svet kot luč sveta, kot edinega učenika ljudi, kot njihovega odrešenika in ometnika iz greha, réve in smrti, kot vstanovnika svoje cerkve, da naj se nadaljuje njegovo delo odrešenja — in naj bi bilo vse eno če nauk tega božjega poslanca sprejmemo, ali ne; ali naj se vdeležimo njegovega odrešenja ali ne; ali naj se podvržemo njegovi cerkvi, ali naj ji vero in pokorščino odrekamo? Ali ni ta vnmarnost (indiferentizem) zaničevanje vere Jezusa Kristusa, vpijoča nehvaležnost proti Odrešeniku? Da, ne brigati se za nobeno vero in vse vere imeti za enake, v tem tiči že prav za prav nevera. Ali mar ni to nevera, če ti je Bog dal Jezusa Kristusa, sveto katoliško cerkev, ti pa odgovarjaš: Ne, vse vere so si enake? Kdo more reči, da imate zmota in resnica, da imajo tako različne in nasprotujoče si vere enako ceno? Indiferentizem se protivi zdravemu razumu, če še kako resnico pripoznava, ali pa se spremeni v tajeenje vseh in vsake vere — v golo nevero.

Nravno vedenje, pravijo, je glavna stvar! Dobro, a treba določiti, kaj se razume v nravnem vedenju. Če pri besedi „nravnost“ mislimo vse to, kar krščanska vera, kar cerkev pri tem razume in zahteva, potem prava nravnost ne more vspevati brez vere in zunaj vere.

Poslopje nravnosti se more le sozidati na verski podlagi. Vera, tako uči cerkev, je začetek, podlaga in korenina pravičnosti. (Concil. Trid. Sess. 6. c. 8.) „Pravični živi iz vere.“ (Rim. 1, 17.) Kajti vera ne ukazuje samo, marveč daje tudi potrebno moč

LISTEK.

Žumberk.

Krajepisna in zgodovinska razprava.

(Dalje.)

Kasneje se spominjajo v Žumberku upravitelji (kaštelani) vojvod avstrijskih. Leta 1478 je poveril cesar Friderik upravo grada Žumberškega Jerneju Mindorferu za plačo 12 funtov Dunajskega denarja na leto namesto Martina Semiča, ki je kot upravitelj pred tem ravno toliko plače dobival. Morda so stanovali le-ti kaštelani v sedanji razvalini, zvani Stari Grad, a gradina Žumberška je bila posest plemičev Žumberških.

V uvodju omenjeni stari grad Priseka v gori v Žumberškem področju pri vasi istega imena bil je posest plemičev Prišečkih, od katerih se dva spominjata, Ulrik in Gottfried, l. 1249 prigodom utemeljenja samostana Kostanjevskega. — Za dóbe Valvazorjeve je bila že sezidana pod goro na Kranjskem nova Presjeka, tedaj lastnina Žumberškega kapetana barona Ivana Ernesta Paradajzerja. (Mitth. d. h. V. 1861., p. 79.)

V starem Sichersteinu ali Pletarju, ki tudi stoji pod goro na kranjski strani, bil je utemeljil Herman knez Celjski l. 1407 nov kartajski samostan, ktereja je obdaril knez Ulrik Celjski l. 1428 z mnogimi zemljami, a med ostalimi z Brašljevo (Wraslavadorf) nad Metliko na Žumberški strani z 9 selišči, z gorsko pravico in desetnino. (Muhar: Geschichte d. Steiermark. B. VII., p. 201.)

Provale turške so potresle s Žumberkom kakor sploh s celim slavenskim jugom. Ze l. 1408 so navalili Turki čez Kolpo in pokončali okolico Črnomlja in Metlike. (Valvazor XI., 389, XV., 329.) Leta 1431 so strašneje gospodarili na Metliško stran. Turki požgó mnogobrojna mesta, posekajo silo naroda, pustošijo mesta in cerkve, ter odpeljujejo mnogo ljudi v sužnost. (Valvazor XI., 388, XV., 332.) Strašni pokončevalci so bili turški konjiki, ki so dospeli na svojih četovanjih tudi v najnepristopneje klance in soteske. Narod v gorah izza Samobora pripoveduje še dandanes, kako so Turki preletavali kakor blisk po teh predelih skoz strme klance ter pokončavali vse po okolici. Leta 1469 po Kresu so prihrumeli Turki v Žumberk; od tamkej se vsuli proti Kostanjevici ter se utaborili na Šentjernejskem

polju. Še le četrti dan se obrnejo proti Samoboru, kjer popalijo osem vasi ter zapusté ta kraj še le na sv. Urha dan 4. julija. Več kakor 6000 ljudi so odpeljali pri tej priliki Turki v robstvo. (Mith. d. hist. Ver. Krain. 1862, p. 96.) Tri leta kasneje (1472) zopet doleti velika turška vojska (9000 pešcev, a dvakrat toliko konjikov) pod Žumberk in pokončá okolico. Strašen napad se je dogodil l. 1491 o sv. Mihelu, ko se je letina pospravljala. Turki prihrumé čez Hrvatsko, popalijo in pokončajo vso južno Kranjsko in vso okolico Žumberško in Metliško, okoli Šent Jerneja, Novega mesta, Priške, Kostanjevice in Mehovega. (Radics: Herbert Auerperg, p. 38—40.) Žumberk je tudi mnogo pretrpel l. 1528 na jesen po provali Turkov, ki so takrat zopet proplavili celo Šentjernejsko okolico, potem Metliško in Novomeško. (Dimitz: II. B., p. 121, 138.) Predeli Žumberški so ostali pusti, od kar so Turki več nego polovico prebivalcev ali pomorili ali pa s seboj v sužnost odpeljali. Bilo je v interesu avstrijskih pokrajin zaradi obrambe daljnih navalov, da se na vrhovih južnih alp naseli narod, ki bi bil sposoben vpreti se napadajoči sili turški.

Po priliki od l. 1530 so se začeli seliti ljudje

in nadnaravno milost za pravno življenje. Brez vere nima čednost obstanka, nima trdne podlage.

Seveda, če bi nam pravnost bila samo malo dobrega vedenja, če bi s tem ne razumevali drugzega kakor dobrovoljnost in čut pravičnosti proti bližnjemu in spodobno obnašanje pred svetom, ali celó le vedenje, ki s svetno postavo ne pride v nasprotje — takovo življenje, še daleč od prave pravnosti (čednosti), se pač dá misliti brez vere, pa tudi to le pri dobri natori in izreji, v srečnih okoliščinah in razmerah. Kakošna pa bode še ta troha pravnosti, če ni imenovanih pogojev, ali če viharji skušnjav človeka zagrnejo, če pride pomanjkanje, revščina in nesreča, če ga pogled na bogatine in na srečne nakači k sovraštvu in zavidnosti zoper nje? Kako dolgo bo potem pravna moč človekova brez trdne vere se vstavljal? Čas, skušnja, vsakdanje dogodbe na to vprašanje neovrljivo odgovarjajo. Le poglejte neke brezverske družine našega občinstva! Kolika surovost, brezmejna nebrzdanost in zdivjanost, pač da, duhovna gnjiloba je oblast dobila v teh vrstah prebivalstva! Z lastnimi očmi vidimo, da človek brez vere in vernosti se brez strahu pogrezuje v vse pošastnosti. Nič mu ni več sveto, ne zmeni se več ne za poštenje, blago in ne za življenje bližnjega, ne za svoje lastno življenje! Dinamit in petrolej sta mu dopuščeno orožje za pokončanje vsega, kar je in biva. Glejte, to je tako imenovan „pošteni človek“ brez vere in verskega prepričanja!

S tem očitanim brezverstvom in slabo vero je v žalostni zvezi veliko število hujav in nesrečnih dogodb sedanjega časa, ki se morajo nekaj misliti, kakor sad nevére in verske vnémarnosti, nekaj pa vplivajo, da vero še bolj slabé in zatirajo.

2. Med temi „znamenji časa“ stoji visoko na vrhu sploh razširjeni praktični materijalizem, t. j. ono posvetno mišljenje, vsled kterega človek svojo željo po sreči išče nasititi samo tukaj v tem malem drobcu časa, ki mu je odmerjen med zibeljo in med grobom, kakor bi po smrti ne imel nič upati, ničesar se ne bati. Ta posvetnost pozná zgoli „poželjenje oči, poželjenje mesa in napuh življenja“. (1. Jan. 2, 16.) Poželjivi človek tukaj na svetu noče družega imeti, razun skazovati se in uživati. Prav za prav je najvišji, poslednji in edini namen in konec tacega človeka vživanje, in sicer karkoli je moč najobilniše počutno vživanje.

Od tod prihaja, da se vse drví in leta za vživanjem in veseljem z neko nezmernostjo, in to do zadnje meje pri tem, kar je dovoljenega, pa prekorajajo se tudi vsi jezovi dovoljenega, ter se brez ozirno streže vsemu poželenju. Z enakim korakom, z nasladnostjo stopa lakomnost in dihtí hitro in obilno pripraviti si sredstev v nasitovanje svojega poželenja, bodisi po dovoljenem ali nedovoljenem potu. Kot neizogibljiv nasledek sladnosti pristopi dandanes še potratnost, o kateri pred nekoliko desetletji še nihče niso vedeli. Da si človek vse omisli, kar je vseč počutkom, ne gleda ne na denar in se ne boji nikakoršnih stroškov — akoravno je strašilo, da popolno uboža, jasno in očitno za petami. Z eno besedo: kar so oni lahkoživci v starodavnem času le posamič izrekli: „Pridite, in uživajmo dobrote, ki so nam še na ponudbo, in hitro rabimo

stvari še v mladosti... Venčajmo se s cveticami, dokler ne zvonejo; naj ga ne bo nobenega travnika, da bi ga naša sladnost ne prehodila.“ (Modr. 2, 6—8.): To je postalo sedaj glasile našemu času. Po našem bi rekli: Glejmo, da od veselja tega sveta toliko ulovimo, kolikor koli nam je mogoče! Odrečimo se nebesom po smrti, napravimo si tu svoj raj.

Predragi verniki! Kako milovanja vredna je in kako prehude nasledke ima taka zmota! Kako se taji pravi namen človekov! Saj se vendar sedaj toliko govori o „človeški časti“ in „o človeku dostojnem bitju“. Nikdar se te besede niso tolikrat slišale, kakor sedaj; ali se morda pa ni nikdar prava človeška čast tako malo spoštovala, kakor sedaj? In se li more človeška čast še bolj v prah teptati, kakor ako se zanika človeku njegov višji namen in se mu odkaže le minljivo vživanje sladnosti v tem revnem zemeljskem življenju, kakor da bi mu bilo poginiti kot neumno živinče? Taki nazori so neizogibni nasledki brezverstva. Praktični materijalizem pa, o katerem smo ravno govorili, je tudi vzrok brezverstva. Do sedaj verni kristijan mora v počutnosti in lakomnosti prej ali slej svojo vero izgubiti. Le samo življenje iz vere je varna obramba veri.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. julija.

Notranje dežele.

Iz Štajarskega čujejo se večkrat pritožbe, da Slovenci pod vladno grofa Taaffeja ondi niti za las niso na boljem, kakor so bili pod prejšnjimi kabinet. Človek bi takih pritožeb skoraj ne verjel, ko bi ne imel živih dokazov v rokah. Po celi Avstriji vpeljala se je že zahteva člana XIX. o ravnopravnosti jezikov dejansko v urade, le na c. kr. poštah po slovenjem Štajarju od tega še prav nič nočejo vedeti. Če kdo tje kaj prinese pisma ali blago za vozno pošto s slovenskim napisom, mora že pripravljati biti, da se bo z uradnikom vsaj pol ure prepiral, preden ga bode do sprejema blaga pripravil. Če kaj s slovenskim napisom previdenega odpošlje, izroči se mu za tisto nemški recept, če tudi je trgovinski minister že zdavnej ukazal pri slovenskih pošiljkih slovenske recepte napravljati, če tudi je to c. kr. poštno ravnateljstvo v Gradci samo že večkrat povdarjalo. Prav tako kakor pri pošti, čujemo, da je pri c. kr. sodnijah. Kaj družega si more pri vsem tem človek misliti, kakor da je to strast in nagajivost od strani službovajočih c. kr. uradnikov, katerim so naradbe višjih in dolžbe ministrove prazen nič, ki se spolnujejo ali tudi ne, kakor kdo hoče. Če Slovenec na Kranjskem na pošti tiskovine v slovenščini dobiva, če se taiste Čehu v českem, Lahu pa v laškem jeziku izročujejo, zakaj bi se pa ravno štajarski Slovenec tako sistematično odrival od svojih pravic, ako ravno tako zvesto svoj davek plačuje, kakor vsak drug državljani in če je treba ravno tako svojo kri preliva za svojega cesarja in domovino, kakor Nemec. Naj Slovenci le povsod svoje pravice zahtevajo in zahtevajo jih odločno in vstrajno, dobili jih tudi bodo. Če ne pomaga z lepo, mora pa z grdo, t. j. ne z nepostavnimi, ampak postavnimi pa odločnimi sredstvi. Z boječo odločnostjo in javkanjem pa ni še nikdo kaj dosegel, naj Slovenci tega ne pozabijo.

Naučni minister izdal je odlok, v katerem učitelje svari, da naj se ne vtikajo v strankarsko politiko. Nemški listi se od tistega ukaza nadjajo prav dobrega sadu in pravijo, da ima naučni minister popolnoma prav, če od učitelja zahteva popolne nepristranosti, če hoče biti dober izgojevatelj izročene mu mladine. Kdor že od rojstva ni zmožen o tej ali oni zadevi objektivno misliti, ali se v šoli po študijah klasikov in zgodovine ni tega mišljenja priučil, ta ni sposoben za izgojevatelja mladine, ktere duha obvarovati strupenega strankarstva je dolžnost vsakega učitelja in vpeljati ga v vero pravega človekoljubja. Ta odlok so menda tudi tisti učitelji v roko dobili, ki so krepki stebri in pospeševalci nemškega „Schulvereina“ pri nas. Naj bi ga le dobro prečitali in si ga po tem za vse žive dni v srce zapisali. Če je pri nas na slovenski zemlji kdo strankarstvu vdan, ki nam našo mladino od njene naravne poti na krivo pot odvrta, so to izvestno tisti učitelji, ki našo mladino ponemčevati hočejo. Ali ni to najgrje strankarstvo, ako hočeš iz poštnega Slovenca narediti zagrizenega nemčurja, ki bo v lastno skledo blato metel? V očigled tega bi naučni minister tudi najboljši praktični dokaz dal v podporo tega ravnokar izdanega odloka, če bi po slovenski zemlji vstanovitev „ortsgrupp“ nemškega „Schulvereina“ popolnoma in za vselej prepovedal, kajti to so tista kota, kjer se strankarsko gadje gnjezdijo nahaja in tisto se mora zatreti, če hočemo mir imeti. Vse drugo so prazne besede in nepotrebne.

Na Severo-Českem, ondi kjer so pravi Prusjani doma, jeli so se nemško-liberalci med seboj klati, da je groza. Imajo ondi nemško-narodno društvo, v katerem so sami zagrizenci udje in še ti so možem „bolj napetih strun“ vse premalo „odločni“, vse premalo pruski, ter sta jih jela Pickert in Strache v Reichenbergu ali Liberci iz nemškega društva venkaj metati. Izbacnilo se je na ta način že mnogo mož, na katerih ni niti jedne drugačne dlake najti, razven nemške, izbacnili so se pa zaradi tega, ker so še vse premalo nemško-narodni, t. j. prusaški. Stara resnica je, da struna preveč privita počí. Le-ta jela je pokati v severnih Čedah med prenapetneži samimi in to je dobro znamenje. Dva huda leva srečala sta se nekaj v puščavi in sta jeden družega raztrgala in požrla prav do čopiča na repu. Prav tako se bo zgodilo nemškimi širokoustnikom; začetek tega žalostnega, za nas pa vendar vselega konca, je že tukaj! Le tako naprej in Avstrija bo kmalo očiščena prusaške nesnage na korist nje same in na korist večine njene, t. j. Slovanov in konservativnih Nemcev. Kar je preojstro, skrbine dobi; skrbine v nemškem taboru so nam jako dobro došle. Čem več jih bo ondi, tembolje imeli bomo pri nas.

Vnanje države.

Sedaj, ko so dnevi dolgi, si zbirljivi ljudje marsikaj zmišljajo, samo da si preganjajo dolg čas. Visoka porta, po domače *güla Turčija*, menda tudi ne vé, s čem bi si dolgočasne dneve preganjala. Zato ji je prišlo na misel, da bi ne bilo slabo, ko bi se zopet nekoliko z Evropo zapletla. Pisala je namreč vsem zastopnikom evropskih držav v Carigradu, da bi ji jako vstregli, ako bi vsak svojemu ondi obstoječemu poštenu uradu naročili, da naj časnike iz Evrope tje kaj dohajajoče izročajo Turčiji v pregled in cenzuro, preden jih bodo dobili naročniki v roke. To vendar ni nič drugega, kakor gola nagajivost, kajti prav lahko bi se prigodilo, da bi ta ali oni naročnik morda po celih 14 dni čakal na naročene liste, kar je pri turški hitrosti prav verjetno, preden bi mu došli v roke. Dalje zdí se nam pa to zahtevanje tudi popolnoma tako, kakor če bi slepec o barvah zahteval soditi. Na veliko srečo bili so pa tudi vsi zastopniki evropskih velesil tako premeteni in edini, da so solidarno tako zahtevanje od-

v zapuščene kraje Žumberške in Metliške, bežeči semkaj pred turško silo. Žumberški Uskoki so najstarejši doseljenci iztočne cerkve, ki so prišli v večem številu semkaj čez Kolpo. Dočim so begunci iz krajev po Turkih osvojenih večidel poznati pod imenom Vlahi (tako se imenujejo tudi po državnih zakonikih), a manje pod imenom Pribjegi, zovejo spomenici Žumberške doseljence vedno Uskoke, ktero ime so rabili samo še senjski Uskoki. Razlika je pa od začetka in po starinskem zavičanju med enim in drugimi Uskoki. Senjski in primorski Uskoki so se namreč zatekali v Primorje iz bližnjih gorskih predelov današnje Hrvatske, Dalmacije in Primorja, kateri kraji so spadali od nekaj pod krono hrvatsko, ter so bili tudi v stari svoji domovini vedno sledbeniki rimske cerkve; Žumberški Uskoki pa so se naselili večidel iz Bosne in samo deloma tudi iz južnih slavenskih zemelj Srbije, Raše, Zete in Albanije, a vere so bili iztočne. Stari Žumberški Uskoki so v gornji Hrvatski edini naseljeniki, o katerih pravijo spomenici, da so iz Srbije in Raše.

Brez dvojbe so prvi v Žumberk uskočili Vlasi (Valahi), ki so se leta 1530 potikali okoli Unca, Glamoča in Srba. Za nje so bili poprosili mestjani

Bihaški tedanjega krajiškega generala Ivan Kacjanera, da jih sprejme v krščanstvo, kajti da so hrabri in verni. (Krčelić: Notitiae praeliminare, p. 350.) Kralj Ferdinand I. je rad sprejemal begunce iz Turškega, da od njih zbere čete martološke na odpor turškim martolozom; zatoraj so dohajali za tem novi Uskoki iz Turškega, posebno l. 1533, 1538 in 1541. Naseljencem, ki so prišli čez Bišče, je bil velik zaščitnik ban Peter Keglević, ter jih priporočil kraljevskemu kapetanom v Senju in Bišču s pismom pisanim hrvatski s cirilskimi črkami. Za dano pomoč pri selitbi „srbskih, raških in vlaških vojvod“ do Kranjske pohvalil je kralj Ferdinand Keglevića v posebnem pismu (6. nov. 1538), kakor tudi radi iste stvari kneza Jurija Frankopana Slunjskega, Nikolaja Zrinskega in Štefana Blagaja. (Muhar: Geschichte d. Steiermark. Knjiga VIII., str. 436. — Correspondenz d. ungar. Könige mit Banen etc. Izvadek spisa iz tajnega cesarskega arhiva. Rkpis. akad. jugosl.) Okoli l. 1541 se je naštel v Žumberku in okoli Metlike po Gorjaneh do 3000 Uskokov, po katerih so prozovane tamošnje planine Uskočke gore. Narodno pripovedanje, da so si Uskoki sami izbrali planinske predele Žumberške radi svoje

živine mesto ravnin in dolin draganičkih in krašičkih, njim, kakor pravijo, ponudnih, se težko na resnico naslanja, ker omenjeni predeli niso bili nikdar od Turkov popolnoma pokončani in tudi prebivalci ne pregnani, a l. 1570—80 so prišli v nje novi doseljenci iz stare hrvatske občine Kresčičke (današnjega Podvizda in Vranograča).

Uskoci so bili nastanjeni najpoprej okoli grada Žumberka, ki ga je kupil z vsemi pripadki za državo cesarski svetovalec Vuk Grasswein od tedanjega lastnika Ivan Kovačiča, dočim je ta grad kasneje za kralja prevzel zapovednik vojske Štajerske, Koroške in Kranjske Ivan Pichler. (Mittheil. d. hist. Vereins in Krain. J. 1865, str. 20. — Muchar, Geschichte Steiermarks. Bd. VIII., str. 397.) Sam Kostanjeviški samostan je odstopil Uskokom 107 selišč, ter mu ni ostalo v Žumberku nič drugega, nego patronat župe Žumberške. (Hitzinger, Mittheil. J. 1855, str. 77.) Tudi veliko tadanje državno imetje Mehovo bilo je opredeljeno za selišča uskočka ter ga je bilo treba odkupiti od vdove med tem umrlega vojvode Pichlera, ki ga je držala v zalogu. Kralj Ferdinand I. je naložil v Draždanah 7. marca 1547 predajo Mehovega v roke kapetana Ivana Lenkovića, ki se je bil ob-

bili. Turčija hoče se sedaj naravnost do kabinetov s tem zahtevanjem obrniti, kjer bo pa menda ravno toliko opravila, kakor lansko leto, zahtevajoč, da naj velesile svoje poštno urade po Turčiji opusté, ker je ona državne turške pošte po evropskem načinu osnovala. Države pa do turških pošt vkljub temu nimajo zaupanja in ga menda tudi do cenzure časnikov ne bodo imele.

Hue, poglavitno mesto kraljestva Anam, ktere ga so o iztočni Aziji Francozje deloma zasedli in čegar gorenji del se Tonkin, dolnji pa Košinkina in Kambodja imenuje, jelo se je zopet gostoje v časnikih čitati, kakor bi se bil človek v očigled nedavno napravljene mirovne pogodbe med Kitajci in Francozi nadjal. Komaj so se Francozje mislili nekoliko počiti od prestranih težav, že morajo svojo pozornost na dva kraja obračati. Na Hue, kjer so jih nedavno Anamitje o polunoci iznenaditi mislili, če tudi so se s krvavimi glavami na vse strani pogubili in pa v Kambodji pravijo, da je h krati zopet vse živo postalo in so ondi naseljene francoske čete v vednih bojih s prebivalci dežele. Vendar Kambodjini vstaji ondi nikdo kake posebne važnosti ne pripisuje, pač pa se vse s skrbnim obrazom na Hue ozira, kaj bo ondi. Sploh se tako sodi, da se je ta napad že dolgo časa poprej snoval in se je nadjati, da bode kmalo tu pa tam zopet bruhal ogenj nezadovoljnosti in upora. Iz tega je pač razvidno, koliko da je vredna francosko-kitajska mirovna pogodba. Kakor so jo lansko leto kmalo na to z nogami teptati jeli, ko so jo sklenili, tako se bo letos z njo godilo. Francozi se Anama ne bodo drugače polastili, kakor če bi ondi Anamsko vojsko med francosko pomešali, za kar bi pa veliko svojih ljudi potrebovali, kajti Anamitov je menda 43.200 bilo edino le v Hue pod orožjem; nekaj jih bo pa še na vsak način po drugih mestih raztresenih. Dokler pa tega ne bo, se ondi tudi miru ni nadjati.

O **Madagaskarji**, velikem otoku ob iztočni Afriki, se že dolgo časa ni nič kaj zanimivega slišalo, in tudi danes ni še nič kaj posebnega povedati. Hovasi in Francozje se po malem ravšajo in so sedaj ti, sedaj zopet oni na boljem. Posebno v začetku meseca maja moral je francoski general presneto dobro paziti, kako se bode vbrnil silnemu naskoku Hovasov, ki so od vseh strani nanj pridrli. Dobro, da se je s peščico ljudmi, kolikor mu jih je še ostalo, še tako hrabro branil, kajti v noči med 29. in 30. aprilom pridrla je 12.000 Hovasov nad francosko trdnjavo Majunga, kjer so bile tri kompanije francoskih pešcev. Od vseh strani so jih obkrožili, ker so jih od dežele odrezati in izstradati mislili. Francoskemu admiralu se je pa vendar-le posrečilo poslati pošto do svojih ljudi, da nemudoma potrebuje 5000 mož na pomoč, če ne je zgubljen. Kakor je videti, nima posebnih prijateljev v vojnem ministerstvu, kajti namesto 5000 poslali so mu le 500 mož pomorščakov, ki so nedavno iz Toulona odrinili in tistim so tudi še 150 mož iz Tonkina vračajočih pridali. Naravnost neumljivo je nam postopanje Francozov, ki pričinja za las onemu Angležev podobno postajati. Po celem svetu hočejo gospodariti in v vsako reč svoj nos vtikajo, vojakov pa vendar-le tako rekoč le na lote pošiljajo, kjer bi morale cele armade stati in vse streti, kar bi se jim protivilo. V takih zadevah je le strah, ki dežele zaseda in nič drugega. Dokler bodo Francozje s stotinami vojakov po Madagaskarji in Anamu na sprehod hodili, ne bodo ne tega in ne onega obdržali.

Izvirni dopisi.

Iz Starega trga, 8. julija. Dolgo časa veselila se je naša fara onega dne, ko bodo mil. knezo-škof v nje središče prišli. Mnogo smo brali po časopisih,

vezal, da bode ta starodavni grad in gospostvo izplačal z lastnimi denarji, ako ga ne bi hoteli ali mogli odkupiti stališi avstrijskih pokrajin. Med tem pa je tudi kasneje prav malo Uskokov naseljeno na zemljišču mehovskem. (Czörnig, Oesterr. Ethnografie, II. Th., str. 363).

Ker so želeli hrvatsko-ogerski kralji namamiti čim več Uskokov iz Turške na prelaz, podelili so Žumberškim Uskokom znatne slobode in polajšave ter jih vredili po vojaško. Že s poveljem izdanim 24. aprila 1532 dozvoli kralj Uskokom brezplačni vžitek zasedenih zemelj, a vsakemu plemenu je ostal sloboden izbor vojvode. (Muchar, Bd. VIII., pag. 390. — Mittheil. d. hist. Vereines für Krain. J. 1849, str. 68). S poveljem od 15. jun. so zadobili Uskoci naseljeni iz Bosne (Boszen) pravo nasledstva na posedanih zemljiščih z dolžnostjo, da pomagajo pri obrambi Krajine od Turkov in da o svojem strošku vojujejo v cesarskih četah. Kralj proglasi doseljencem, da so prosti skoz 20 let davka in desetine, službe in tlake, a plačali bodo vsako leto dimnice en goldinar ogerski. V prepirih zaradi zemljišča, da jim bode sodil kraljevski kapetan, kateri ima skrbeti za red, poštenje, pravico in vojaški red.

kako slavno so ljudje povsod mil. knezo-škofa sprejemali; a naša fara ni zaostala v tem obziru, morebiti celo druge prekosila. Pripravljali smo se že več dni na slovesen sprejem; eni so vence pletli, drugi maje stavili in zopet drugi pota popravljali. V soboto popoldne se je več veljavnih mož, na čelu bila sta občespoštovana župana, mestni in Starotrški, naproti peljalo premil. škofu do Bloške Police; tam je prijazno nagovoril mil. knezo-škofa vrli mestni župan. Ko so premil. knezo-škof nekoliko ljubeznjivih besedi spregovorili, se peljejo med zvočenjem in streljanjem proti mestu Ložu, kjer je ljudstvo pričakovalo knezo-škofa z gorečimi svečami, krasen, prav okusen slavalok je stal v sredi mesta — tako lepega slavaloka znabiti ni bilo nikjer, kjer so do sedaj sv. birmo delili. Meščani so res veliko storili.

Ob 1/2 7. uri so prišli mil. knezo-škof v Staritr. Pred šolskim poslopjem so jih otroci in verno ljudstvo pričakovali; pred cerkvijo so se jim c. kr. uradniki poklonili. Ko so iz cerkve prišli, se jim pride pokloniti protestanski knez Šneperske grajščine, kateri je že poprej željo izrekel, da bi rad z mil. knezo-škofom govoril. Knez je dal iz svojih gojzdov mlaje, dal je tudi ljudi, da so pomagali pri stavljanju mlajev in občespoštovani nadvodja knezove grajščine je delo vodil. Hvala lepa!

Ko je tema pokrila zemljo, se naenkrat Staritr. posveti, knezo-škof stopijo k oknu in pogledajo razsvetljava. Šli so potem po celem trgu gledat in so se pohvalno izrekli. Drugi dan se je pričelo sv. opravilo ob 9. uri. Po sv. maši stopijo mil. knezo-škof na leco in v umevni in ljubeznjivi besedi razlagajo pomen sv. Krvi, katero je cerkev ravno to nedeljo častila. Mi smo pazno sledili vsaki besedi. Popoldne so bile litanije ob 3. uri, pri katerih so bili knezo-škof pričujoči v lep izgled ljudstvu. Zato ljudstvo ne more prehvaliti prevzvišenega pastirja zaradi spodbudnega obnašanja. Radi bi ljudje prevzvišenega pastirja še dalje med seboj imeli, ali le prehitro je prišla ura odhoda. — Ob 1/2 5. uri so se odpeljali proti Blokam in zopet so jih spremili do Bloške Police odlični možje. Ljudstvo je gledalo še dolgo časa za odhajočim mil. knezo-škofom ter jim želelo srečno pot sedaj in skozi celo življenje. Bog jih ohrani mnogaja leta!

Iz Žirov, 9. julija. (Voda, ogenj.) V ponedeljek nastala je pri nas tako velika voda, da se nismo mogli ganiti iz hiše, pogumnejši so se na deskah po travnikih vozili. Na cesti v stari vasi in bližnje travnike je povodenj naplavila mnogo hlobov. Pa takih vremenskih nezgod smo že vajeni. Jezero stoji le nekoliko časa in zopet upade. Huje je bilo včeraj 8. julija. Zagledali smo ob 4. uri popoldne dim valéč se izza goré. Vas Sovra je v ognji. Pogoreli so trije kmetje: Treven, Albreht in Pivk. Ogenj je nastal za hlevom Trevnovim. Kot požigalec se sumi nek postopač, ki so ga pozneje v Žireh žandarji prijeli. Ljudje so bili na polji, ki je krog hiš in otroci pri njih, hitro so prihiteli in marsikaj rešili. Lahko bi bili še kaj oteli, pa to je zabranila prevelika zaloga drv, ki je hlastno gorela in silno vročino krog sebe razširjala. Brizgalnica, kje pa si bila ti? Počakajmo še malo, da žiri pogoré, potem jo bomo napravili. Nekdo, ki je bil njen nasprotnik,

(Mittheil. J. 1865, str. 48, 49). Žumberških Uskokov se tiče tudi povelje, kterega je podelil Ferdinand v Lincu 5. sept. 1538 na preporoko glasovitega Senjana Nikole Jurišića, takrat vrhovnega vojvode krajiškega. (Czörnig, II. Th., str. 365. Stari prepis tega povelja se nahaja pod br. 11 l. 1721 v arhivu glavnega vojne zapovedništva v Zagrebu med drugimi povelji in spisi, ki se tičejo Žumberka). S tem poveljem sprejemlje kralj v službo nekoliko srbskih ali raskih kapitanov ali vojvod (nonnulos capitaneos et waivodos Servianos seu Rascianos) ter dovoli Uskokom, da morejo brez vsacega davka prebivati 25 let na zemljiščih, ktera jim bode Jurišić naznačil. Vsaki vojvoda nad 100 vojakov bode prejemal na leto 50 gold., povrh tega pa morejo Uskoki pridržati si vse, kar zarobijo, razun ko bi osvojili kako mesto ali kak grad, kar ima kralju pripasti; od plena pa dobivajo eno tretjino. Iz kasnejih kraljevskih pisem (Dunaj 23., 24. in 26. decembra 1538) poznata so nam imena poglavitih vojvod Radoje Klistovića, Bojčete (Vucete) Krejčinovića in Štefana Unovića.

(Dalje prih.)

se sedaj že kesá. — Zavarovana sta Albreht in Treven vsak za 1200 gold., Pivk pa nič. Bog pomagaj! — Postavili pa bodo pogoreleci svoje hiše prej, kakor farmani farovž. Za-se seveda vsak poskrbi, kdo pa se bo brigal za skupne zadeve? Tisti popotni gospod, ki je nedavno romal skozi Žire in je tu videl za farovž navoženo kamenje in les, je pa res imel bistro oko, ker je pri nas opazil reči, ki jih mi ne vidimo. Znabiti je imel namen, nemarneže malo podregati, da bi vendar kaj storili. Prav je imel — saj ne bi bilo prezgodaj.

Iz Celja, 9. julija. (Osem dnevnasvečanost ss. Cirila in Metoda pri sv. Jožefu poleg Celja) se je končala v nedeljo 5. julija. Že zadnjič se je omenilo v „Slovencu“, da se ima obhajati v čast slavjanskima blagovestnikoma v imenovani cerkvi skozi celo osmino sv. misijon. To se je tudi zgodilo. Ljudstva se je posebno zadnje dni vdeleževalo silno veliko. Nad 5000 vernikov je prejelo sv. zakramente. Med tednom so prihajali k sv. Jožefu tudi zunanji duhovniki, eden celo iz Graške škofije. Menim, da je vsem Slovincem znano, da se nahaja v cerkvi sv. Jožefa krasen oltar na čast ss. Cirilu in Metodu, postavljen že leta 1856. Tudi v bratovščino ss. Cirila in Metoda se je dalo vpisati ta čas na stotine novih udov. Namen te bratovščine mora znan biti vsakemu olikanemu Slovincu: sveta brata Ciril in Metod naj izprosi, da vsi od nas ločeni slovanski bratje zopet vstopijo v sv. katoliško cerkev. — Dostaviti še moram, da se je slovesnost v nedeljo popoldne 5. julija ob 3. uri sklenila s papeževim blagoslovom, kterega so podelili preč. gosp. jubilar in prednik oo. misijonarjev. Hvala vsem, ki so na kateri-koli način pripomogli k tej svečanosti, osobito prečastitim gospodom oo. misijonarjem! Naj bi se češčenje naših slovanskih apostolov, katerih življenje je mnogoterim morebiti do zdaj bilo še popolnoma neznano — naj se to češčenje v teku družega tisočletja bolje goji med nami, kakor se je gojilo do zdaj: v braterno ss. Cirila in Metoda naj se pa dá zapisati vsak veren Slovenec, bodisi kterega-koli stanú; bratovske dolžnosti se spolnujejo prav lahko. Zastonj ni bilo do sedaj, to nam kažejo bratje Bulgari v Macedoniji; zastonj pa tudi ne bode zanaprej, tega nas zagotavlja obljuba Kristusova: „Prositi in bote prejeli“.

S Štajarskega, 4. julija. (O nemško lokalni pisavi.) Ako Nemci staro lokalno pisavo rabijo, nimamo nič zoper to, a drugače je, če jo Slovenec rabiti hoče; rabi naj raje zboljšano. Akoravno je naš nepozabljivi ranjki nadžupnik, dr. Ulaga, celo zahteval slovensko uradovanje, se je vendar posebno in najprej trudil za zboljšanje lokalne pisave. Če res, čuli smo isto tudi od nekega družega g. dekana v preteklem letu. Nekaj se je že zboljšalo ter vdomačila se je pisava pri nas n. pr.: „Čadram“, „Pletrovič“ itd. Zdaj vemo, pri čem da smo; ministerstvo z notranjega si je spremembo imen pridržalo. Slovensko uradovanje zná priti, pa nemško bo morda tudi še po svojem pisalo, in tako smo našemu poslancu gosp. Raiču poslali prošnjo za ovo ministerstvo, koje tudi drugi poslanci podpirati zamorejo in gg. duhovniki pri konferencah, če drago po preč. knezoškofijstvu: „Das hohe Ministerium für Inneres wolle gestatten in gemischtsprachigen Bezirken, dass mit der alten deutschen lokalen Schreibweise auch die abgekürzte slovenische, wie „Gonobitz“ und „Gonobice“, „Sauritsch“ und „Savrič“ zum beliebigem Gebrauche für Slaven und Deutsche in Anwendung gebracht werden könne.“

Domače novice.

(Mil. knezo-škof) se je povrnil sinoči na večer v Ljubljano od svojega letošnjega birmovanja po Notranjskem.

(Imenitnega gosta) bo prenočila danes Ljubljana, prav za prav mil. knezoškof Ljubljanski. Danes se je pripeljal z nagličem iz Rima slavnoznani kardinal Hergenröther. Na kolodvor se je potrudil sam knezoškof, ga prisrčno sprejel ter pripeljal v svojo stolnico. Precej po dohodu se je visokemu gostu ves stolni kapitel poklonil. Nj. eminencija kardinal Hergenröther je bil letos nekoliko po mrtodu omamljen, pa toliko je že okrevaj, da hodi sam, popolnega ozdravljenja se pa nadeja v svojem navadnem nekdanjem zraku na Nemškem. Nekaj dni znabiti tudi tu ostane. Kakor gotovo vemo, se v pogovoru učenjak v vsaki besedi razodeva. Njegov duh

je v kljub telesni bolehnosti neomamljen in krepek. V Rimu je nadarhivar vatikanske sloveče knjižnice ter tudi na čelu učenjakov za izdajanje zgodovinskih del. Bog mu daj zdravje ter ga ohrani svoji cerkvi še mnogo let!

(Za dijaško hrano) izdala je tukajšnja ljudska kuhinja preč. monsign. kan. g. L. Jeranu v teku leta 984 listkov za hrano proti svoti 1520 gl. 23 kr. Če je kateri krajecar za razširjenje naše narodnosti dobro obrnjen, so to pač izvestno mili darovi, ki jih zbira preč. monsignor Jeran za hrano ubogim, pa pridnim dijakom. Tukaj, rojaci dragi, je pravi žrtvenik domovinske ljubezni, na katerega pokladajmo male darove. Tukaj sprejme se s hvaležnim srcem vsaka dvojčka in vsak krajecar, ki pripomore za enkrat mladega, revnega in poštenega našega dijaka nasititi s koščkom kruha, če že ne z drugim. Saj je znano, da se ravno pod slamnato streho pri nas največ talentov rodi, kateri morajo pa večinoma nerazviti ostati zbog pomanjkanja pripomočkov, katerih prvi, drugi in tretji je denar. Monsignor g. Jeran je tukaj pravo struno zadell! Bog mu nakloni le obilno darežljivih podpornikov!

(Ljubljanska ljudska kuhinja) imela je predvčeranjem zvečer ob 6. uri svoj osmi občni zbor, katerega se je obilno občinstva vdeležilo. Dohodkov so imeli 4918 gl. 62 kr.; stroškov 4662 gl. 35 kr. Prebitka imajo 256 gl. 27 kr. Za meso se je iz dalo 1272 gl. 65 kr.; za kruh 531 gl. 20 kr.; za prikuho 2360 gl. 59 kr. Izdalo se je 57.593 porcij za 3693 gl. 24 kr.; poleg teh pa 53.120 porcij kruha po krajecarji za 531 gl. 20 kr.; 1000 porcij kruha po krajecarji se je pa brezplačno razdelilo.

(Pomiloščenje.) Presvitli cesar odpustil je 108 kazencem ostalo kazni. Izmed teh jih je 7 v Kopru, 3 v Gradišči, 10 v Ljubljani, 3 pa v ženski kaznilnici v Begunjah.

(Diurnistom) pri e. k. okrajnih sodnijah obeta se boljše bodočnost. Vlada jim misli plačo povišati.

(Pokopana) je bila danes baronovka Rechbach, rojena grofinja Thurn (po domače Krumperška grofinja). Umrla je po kratki pa hudi bolezni previdena s sv. zakramenti v sredo zvečer v 86. letu svoje starosti.

(Sv. misijon k časti sv. Cirilu in Metodu) se marljivo obiskuje ter je cerkev vedno polna in premajhna. Bog blagoslovi trud in delo!

(Ogenj) nastal je sinoči ob polnoči v Nadgorici pri Černuclah. Žažgal je prej ko ne nalašč kdo, ker je ogenj nastal v butarah za šlekarčnim podom, kateri je do tal pogorel. Nesrečnici pokončal je požar poleg tega tudi še vso živino obstoječo iz treh krav, jednega teleta in treh prešičev. Zavarovana je bila, toda ne za vse. Poleg te pogoreli so še trije drugi gospodarji in to Bitene, kateremu je tudi zgorelo tele in jeden prešič, pōd mu je ostal; Begar je prišel ob vse poslopje; Jencu je pa biša ostala, zgorel pa mu je hlev in šupa. Begar je edin nesrečnej, ki ni bil zavarovan.

(Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice) v Ljubljani imela je prvo polovico leta 1885 136.374 gold. 8 kr. prometa, in sicer 70.325 gold. 53 kr. dohodkov in 66.048 gold. 55 kr. Stanje posojil dne 30. junija 1885 je: na intabulacije 34 strankam 16.161 gl. 29 kr., proti menjicam 75 strankom 41.225 gold., toraj skupno 57.386 gold. 29 kr. Hranilne vloge znašajo koncem meseca junija skupno od 76 strank 47.827 gold. 29 kr. Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Uradni dan vsaki torek zjutraj.

(Iz Kostanjevice) se nam poroča: V osmih davkarskih občinah županije Kostanjevica, sv. Križ in Velika Dolina je huda toča 6. t. m. deloma popolnoma potolkla vinograde in polje. Le malo strni je dosedaj pod streho, druga omlatena — po toči. Ljudstvo obupano. — Danes in včeraj obhodil sem vnesrečene kraje, škoda znaša po mojem mnenju več kot sto tisoč goldinarjev.

(Vipavska čitalnica) je občen zbor na nedeljo 12. julija popoldne ob 4. uri razpisala, h kateremu se vsi udje najvljudneje vabijo. Predmet je prememba statutov in druga predlaganja.

(Duhovske spremembe v Lavantinski škofiji.) G. Albin Švinger, župnik pri sv. Miklavži imenovan je dekanom za Veliko Nedeljo. — G. dr. Josip Šuc, mestni župnik v Slovenjem Gradci, imenovan je upraviteljem Šmartinske dekanije pri Slovenjem Gradci. — Župnika sta imenovana gg: Martin Napast za Veliko Nedeljo, Jakob Cajnkar pa za Ormož.

(Za državnega pravdnika) v Celji imenovan je Mariborski e. k. okrajni sodnik iz levega Dravskega pobrežja g. dr. Albert Gertscher.

Telegrami.

Praga, 10. julija. „Pokrok“ ponavlja predlog, da naj bi se pooblaščenca nemške stranke dogovorili s českimi vodji, koliko da bi se Nemcev v mestni zastop izvolilo. Čehi so pripravljene sporazumljenju žrtvovati, kolikor mogoče, le naj se jim ne prizadeva škoda na narodni časti.

Budapešt, 9. julija. Danes popoldne vlila se je ploha, ki je veliko škodo napravila. Voda vdarila je na več krajih v podzemski stanovanja.

London, 10. julija. Hicksbeach je v dolnji zbornici zavračal idejo, da bi se bila trgovinska mizerija le zaradi zopetne vpeljave varstvene carine preiskavala. Budgetna postava se je sprejela v prvem branji. Postava na obrambo mladim dekletom nasproti zapeljivcem k nenravnosti sprejela se je v drugem branji.

Madrid, 9. julija. Včeraj je na Španjskem 1540 ljudi iz novega za kolero zbolelo, pomrlo pa 717. Od teh spada na Valencijo 411 mrličev, vsi za kolero.

Zahvala.

Naš vrli deželni poslanec gosp. Blaž Mohar izročil je podpisani 5 gold., naj jih obrne v kakoršen koli namen „Bralnega društva“. Štejem si v prijetno dolžnost mu očitno hvale izreči za velikodušni dar. Da se bodo blagega darovatelja hvaležno spominjali tudi znaneci, sklenilo se je za knjižnico našega „Bralnega društva“ za ovi znesek naročiti „Slovesekove zbrane spise“.

V Železnikih, 8. julija 1885.

Matej Kljun, predsednik.

Tuji.

7. julija.

Pri Malču: Jan. Vrotzakrek, uradnik v e. k. trg. ministerstvu, s soprogo, z Dunaja. — Jakob Schiek, trg. pot., z

Dunaja. — A. Pollak, trg. pot., z Dunaja. — Leopold Eger, fabrikant, iz Prage. — Maks Gärtner, zasebnik, iz Trsta. — Anton Mahkovec, e. k. koncipist, iz Trsta. — Matej Smole, e. k. mornar, iz Pulja. — Marija Rizzoli, zasebnica, iz Novega mesta.

Pri Stonu: Riviere, odvetnik, iz Pariza. — Conte Luchino dal Vekue, zasebnik, iz Milana. — Alb. pl. Gregorič, zasebnik, z Dunaja. — Anton Osswald, Henrik Kern in K. Lamprecht, trgovci, z Dunaja. — Ljudevit pl. Galateo, e. k. nadporočnik, iz Briksna. — Ferd. Bechina, zasebnik, iz Budapešte. — Adela Neuwirth, zasebnica, z družino, iz Trsta. — Anton Zupane, e. k. okr. komisar, iz Črnomlja.

Pri Južnem kolodvoru: Josip Samotorčan in Frane Gogalj, jurista, z Dunaja. — Josip Pajk, krčmar, iz Kranja.

Pri Virantu: Frane Pehani in Karol Zavodnik, posestnika, s soprogo, iz Žužemberka.

Za kapelo ss. Cirila in Metoda v novi cerkvi Jezusovega presv. Srca v Ljubljani

so darovali čč. gg.:

Ivan Strnad, kaplan v Knežaku,	2 gl. — kr.
Lambert Einspieler, kanonik v Celovcu,	5 „ — „
J. Virant, župnik v Mehovem,	1 „ — „
Frane Brežnik, e. k. profesor v Rudolfovom,	5 „ — „
Karol Pleško, e. k. sodn. svetnik v Rudolfovom,	5 „ — „
Karol Huth, e. k. vojni kurat v Trstu,	1 „ — „
Martin Kolenko, kaplan v Šmartnem pri Vurbergu,	2 „ — „
Janez Teran, župnik v Ljubnem,	4 „ — „
Janez Vovk, kanonik v Novem mestu,	38 „ — „
Gabriel Weiss, duh. oskrbnik v Zaplani,	3 „ — „
Jos. Stritar, e. k. gimn. profesor na Dunaji,	2 „ — „
Janez Nagode, kaplan v Dobrničah,	2 „ — „
Matiija Kolar, stolni kaplan,	5 „ — „
Dr. Andrej Čebašek, kanonik,	5 „ — „
Janez Dolžan, župnik v Ihanu,	1 „ 50 „

(Dalje prih.)

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

10. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 95 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	83 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ — „
Papirna renta, davka prosta	99 „ 90 „
Akcije avstr.-ogerske banke	863 „ — „
Kreditne akcije	285 „ 30 „
London	124 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 88 „
Ces. cekini	5 „ 89 „
Nemške marke	61 „ 15 „

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenju sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 „ 30 „	1 „ 70 „
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 „ 10 „	1 „ 50 „
Hvala božja	— „ 35 „	— „ 50 „	— „ 56 „
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— „ 30 „	— „ 40 „	— „ 60 „
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— „ 70 „	— „ 90 „	1 „ 20 „
To knjigo smemo čast. občinstvu toplo priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počestvenju sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjene bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobroteljnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejce	1 „ 40 „	1 „ 70 „	2 „ 50 „
Sveti listi in evangeliji		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolenc	— „ 45 „	— „ 56 „	— „ 80 „
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar		1 „ 20 „	1 „ 50 „
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 „ — „		
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. <i>Casopisi so se o tej knjigi izvestno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.</i>			
Naša ljuba Gospa presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— „ 90 „	1 „ 30 „
Nebeške iskrice za mladost, pa tudi za odraslene ljudi	— „ 30 „	— „ 35 „	— „ 55 „
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 „ 40 „	2 „ — „
Šmartnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gabere	— „ 90 „	1 „ — „	1 „ 20 „
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 „ 24 „	1 „ 70 „
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— „ 70 „	1 „ — „
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— „ 52 „	— „ 80 „

Vsi ta naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kateri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo.

(6)